

CZU 021.6:008

CONCURSUL RAIONAL: PATRIMONIUL CULTURAL – TOTALITATE DE VALORI ALE NEAMULUI

Tamara COȘCIUG,
secția Cultură și Turism, Soroca

La Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci (30 octombrie 2019), anul 2020, a fost declarat drept *Anul Lecturii*. Pentru realizarea acestui obiectiv bibliotecile publice din Soroca au dat start mai multor servicii și activități diverse ca tematică și durată. În luna martie, pandemia COVID-19, a pus stăpânire pe noi și a stopat activitatea bibliotecilor. S-au dat peste cap toate proiectele, programele și întreaga activitate a bibliotecilor. O bună parte din biblioteci nu au activat sau au activat doar de la distanță (on-line). Pentru a salva această situație deloc ușoară pentru biblioteci, Secția Cultură și Turism din cadrul Consiliului Raional Soroca, a venit cu inițiativa organizării unui concurs raional, care ar antrena în activitate atât bibliotecarii, cât și utilizatorii.

Concursul a fost organizat în regim on-line, în parteneriat cu ziarul *Observatorul de Nord* și publicația periodică *Ziarul Nostru*, în cadrul *Anului 2020 – Anul promovării lecturii în comunitate*.

Obiectivele concursului au fost axate pe promovarea lecturii în comunitate, valorificarea și promovarea patrimoniului cultural, scoaterea din anonimat și promovarea utilizatorilor talentați și activi ai bibliotecii, promovarea lecturii în regim on-line de către bibliotecă.

Concursul s-a desfășurat în perioada

25 iunie-5 septembrie 2020. Referitor la condițiile de participare menționăm următoarele. În cadrul Concursului au participat utilizatori care au atins vârsta de 18 ani și mai mult, și care au reușit prin diferite modalități (poezie, eseu, descriere, declamare on-line, desen, fotografii, filmulețe) să promoveze componentele patrimoniului cultural din localitate (zone turistice, monumente, personalități, colective artistice, tradiții, port popular, legende despre localitate, istorioare și altele). La compartimentul poezie au fost solicitate creații proprii.

Bibliotecarii au fost antrenați să descopere oameni creativi și talentați din localitate, care au reușit să prezinte cele mai valoroase capodopere ce țin de patrimoniul cultural. În cadrul Concursului au participat 35 de utilizatori din municipiul și raionul Soroca, reprezentanți ai 26 de biblioteci. Participanții au fost desemnați cu diplome și premii bănești oferite de Secția Cultură și Turism Soroca, cât și cu mențiuni din partea partenerilor, ziarului *Observatorul de Nord* și publicația periodică *Ziarul Nostru*.

În cadrul Concursului au fost descoperiți oameni valoroși, care au demonstrat calitățile și dragostea de lectură, de neam ce se împletește într-un cuvânt - PATRIMONIUL. Astfel, împreună cu Marina Matei (decernată cu mențiune) a fost descoperită la Zastânca o biserică din lemn, demult

uitată, dar care până astăzi mai trăiește în inimile oamenilor prin oaza de lumină și credință pe care a lăsat-o băștinașilor drept moștenire: „Biseriçuța au clădit-o cum își clădește rîndunica cuibul din lemn și lut, cu multă dragoste și dăruire de sine. În anul 1715 au lucrat toți gospodarii din localitate, aducînd fiecare dintre ei aportul la construcția biseriçuței din lemn în mijlocul așezării cu numele „Nașterea Maicii Domnului”. Ținînd în inimă Cuvîntul lui Dumnezeu, i-au dat formă de corabie (probabil corabia salvatoare a lui Noe). Această biserică are valoare spirituală, făcîndu-și serviciul divin pînă la începutul războiului. Biseriçuța n-a fost distrusă de obuze, dar de indiferența ateistă față de lucrurile sfinte. În locul bisericii acum crește un copac înalt și frumos. În apropiere a existat și un cimitir, unde se mai văd rămășițe ale crucilor de piatră răsturnate de alunecările de teren. Și totuși, ceva a mai rămas – CREDINȚA. Este un citat din eseul, prezentat de către participanta la concurs.

Cu Nicolae Bulat (laureat al Premiului II), utilizator al bibliotecii municipale „Mi-

hail Sadoveanu” Soroca, au fost realizate călătoriile prin locurile sfinte de la Rudi: o descriere în 65 de pagini despre mănăstirea Rudi, cetățuia inelară „Farfuria Turcului”, cetatea „La Trei Cruci”, cetatea „La șanțuri”, Arcul geodezic Struve, Schitul Rudi, Rezervația naturală Rudi-Arionești, peșteri și grote, care te fac să cunoști multe din trecutul și prezentul acestor capodopere cam prea uitate de vreme: „Civilizații, istorii demult trecute, așternute sub solul negru, sub prundișul adus de Nistru repede, trecute și ascunse azi sub rădăcinile stejarilor seculari. Pe cărările ocolite cu poteci abrupte și ridicări spre ceruri, te oprești la porțile orașului antic Maetonium, unde se îmbină trecutul rătăcit prin ceața timpurilor, prezentul și viitorul fumuriu. Aici, la Rudi, la Samoleuca, la Tătărăuca Veche și Nouă, la Cremnciug, Holoșnița, Cureșnița sau la Cosăuții Sorocii,... unde s-a făcut istorie, se caută și se descoperă mereu țara moșilor și a strămoșilor mei, a strămoșilor noștri. M-am reîntors la locurile dragi și sfinte. M-am reîntors... Nu mai țin minte a câta oară la Mănăstirea Rudi...”.

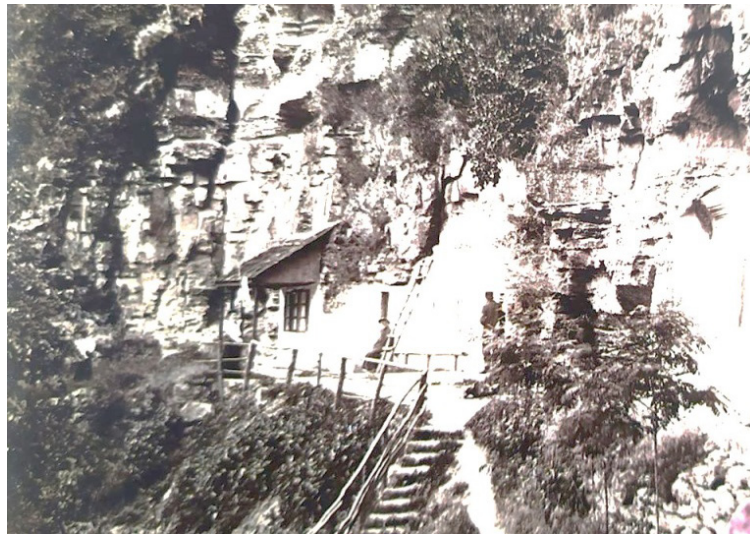
Farfuria Turcului

Nicolae Bulat la sfințirea Mănăstirii Rudi

Mănăstirea Rudi

Schitul Rudi

Peștera răposașilor

Tot datorită utilizatorilor bibliotecilor publice teritoriale, participanții la concurs, au fost reliefate numele personalităților marcante, originari din raionul Sorooca, care ne poartă cultura și faima în lume: actorul Andrei Sochircă-Dubna, poetul, eseistul, criticul literar Vitalie Raileanu-Soloneț, Simion Gogu-Slobozia Cremene și mulți alții.

La compartimentul poezie (creație proprie) am sorbit din dragostea de neam, de săteni, de lectură împreună cu Anastasia Nesterenco (74 de ani) – Egoreni (decernată cu mențiune), Taviania Tomescu - Rudi, Constantin Ciumac (71 de ani) - Cosăuți (mențiune), Valentina Gâlcă (68 de ani) – Volovița (mențiune). Revelația concursului de poezie a fost Inessa Cojocaru - Vasilcău (câștigătoarea premiul I), care a reușit să-i dea poeziei sale un colorit aparte îmbinând versurile cu imaginile pitorești din localitate într-un filmuleț. Mai jos prezentăm câteva creații proprii ale participanților la concursul de poezie.

Inessa Cojocaru, Biblioteca Publică Vasilcău

Vasilcău în viziunea mea

Soarele își varsă zorii
 Peste pragul casei mele.
 Se-mpletesc încet fiorii
 Printre zbor de rândunele...
 Nistrul lin și-ndreaptă cursul
 Cu un val șerpuitor,
 Pe meleagurile mele,
 Scăldate de-un falnic dor.
 Mă trezesc, pășesc pe iarbă,
 E un vis ce l-am trăit
 Ca într-o poveste oarbă,
 Ce-n mine s-a tănuit.
 Am trăit povești și basme,
 Cu Cenușărese, Zâne,
 Într-o curte cu fantasme,
 Unde tot se schimbă-n bine.
 Orice loc este o taină,
 Pentru grădinița mea.
 Și-am simțit o primă faimă
 De-a-ncerca... de a cânta...
 Am trăit adânc miracol
 În școala din satul meu,
 Unde-am îngrelat desagul
 Cunoștinței, spre trofeu!
 Și am fost, și sunt și-acuma
 Dornică de-a mă ruga,
 În Lăcașul Sfânt, ce-i urma
 Soarelui din viața mea.
 Am trăit un vis fantastic,
 O copilărie amplă,
 Sub un orizont elastic,
 Acompaniat de-o diplă...
 Pe cărări și pe coline,
 Azi de toate-mi amintesc
 Și mă-ntorc când doru-mi vine,

Și din nou simt că-nfloresc.
 Când în larga libertate
 Predomină doar magie
 Și-n plină intimitate,
 Vreau doar pace ca să fie...
 Nu e loc mai drag în suflet,
 Decât plaiul, satul meu,
 Ce-i un sunet de camuflet,
 Când mă cheamă dorul greu.
 Zbuciumul de pe coline,
 Apa dulce de izvor,
 Cine-o fi pe lume, cine?
 Mai aproape, mai sonor?
 Decât falnicul său cântec
 Al cocoșului din zori
 Și-a păsărilor din curte...
 Ce viață, ce comori...
 Oameni harnici, oameni dornici
 De-a munci, de-a aduna,
 Bogăția-n anii rodnici
 Și la vatră a cânta...
 Oameni, care știu s-accepte
 Fericire-așa cum e
 Și la mal de râu s-aștepte
 Primăveri, cu zâmbete...
 Vasilcău e-o piatră rară,
 Între-o vale, între dealuri,
 La o margine de țară,
 Lângă Nistru, chiar pe maluri.
 Și deschid acea poveste,
 Care-n mine-a tănuit...
 Vreau să știe toți, ce este
 Satul meu, frumos, iubit!

Autor: Inessa Cojocaru

Gustar aprinde vara

Sfârșitul verii e setos de rouă,
 Iar pașii noștri iar cărări adună...
 Vrăjiți de-un strop de lună nouă,
 Gutuii lampele își pun cunună.
 Floarea de cicoare cerul soarbe-n sine.
 Timpul ne mai doare, norii ne mai dor...
 Orice pasăre la cuibul său revine.
 Orice om este un suflet călător.
 Creatori de soarte suntem fără vrere,

Pana arde file, viață să le dea...
 Oameni printre oameni, schitnici printre ere,
 Fiecare cupa cu pelin își bea.
 Gustar aprinde stelele în noapte,
 Bobițele-durerea mustului din ploi...
 Trăim o vară cu arome coapte...
 Iar focul verii astea, rămâne-va în noi.

Autor : Taviانا Tomescu –Rudi

Totalurile Concursului, înmânarea premiilor și a diplomelor a avut loc la 25 septembrie 2020, când Soroca a sărbătorit Zilele Europene ale Patrimoniului. Cetatea Sorocii a fost binevoitoare să găzduiască acest eveniment care a culminat cu un program artistic prezentat de utilizatori, soliști și declamatori din raionul Soroca.

Este important să menționăm sprijinul administrației publice raionale în organizarea activităților din cadrul concursului. Prezentă la eveniment, Președintele juriu-

lui, doamna Svetlana Păunescu a menționat necesitatea organizării acestui concurs, care a venit ca o oază de lumină în întuneric, datorită varietății expunerii gândurilor și exprimării prin versuri și proză a concurenților care au dat viață multor poezii, eseuri și au adus valori în fața noastră. Grigore Bucataru, șeful secției Cultură și Turism Soroca, a remarcat reușita mobilizare a bibliotecarilor și a utilizatorilor în promovarea patrimoniului prin lectură, dorindu-le succese tuturor și continuitate concursului.

Secvență din cadrul evenimentului de decernare a premiilor

Svetlana Păunescu, vicepreședinte al raionului Soroca